

УДК 78.03+ 78.071.1:784.3(410)”16”

DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2026-47-8>

Фен Чжіхао

ORCID: 0000-0003-3887-9068

аспірант кафедри історії музики та музичної етнографії
Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової
1249376986@qq.com

ЖАНРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЛЬНОЇ СВІТСЬКОЇ ПІСНІ В АНГЛІЇ XVII СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНИХ НАСТАНОВ ДОБИ БАРОКО

*Метою дослідження є виявлення закономірностей генезису та подальшого розвитку сольної світської пісні в англійській музиці XVII століття, а також осмислення цього жанру як цілісного історико-стильового феномену, що сформувався в умовах взаємодії національної традиції та провідних європейських художніх тенденцій. Методологічну основу дослідження становить комплексний міждисциплінарний підхід, що поєднує історико-стильовий, системний та музикознавчий аналітичний методи аналізу. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному осмисленні сольної світської пісні в англійській музиці XVII століття як самостійного жанрового явища, що має власну історичну динаміку та систему виразових засобів. У роботі уточнюється роль жанру *lute song* як генетичної основи англійської вокальної традиції та обґрунтовується значення європейських впливів, зокрема італійської монодії та французької придворної пісні, у процесі її трансформації.*

Висновки. Проведений аналіз дозволяє розглядати генезис і розвиток сольної світської пісні в англійській музиці XVII століття як складний багаторівневий процес, зумовлений взаємодією історико-культурних, стильових і психологічних чинників. Формування цього жанру відбувається на перетині ренесансної поліфонічної традиції та нових барокових тенденцій, пов'язаних із утвердженням монодійного типу мислення, орієнтованого на індивідуалізацію музичного висловлювання. У цьому контексті сольна пісня постає як специфічна форма художньої комунікації, що відображає загальну спрямованість епохи на осмислення внутрішнього світу людини та її емоційного досвіду. Особливу роль у становленні жанру відіграє синтез національних і європейських традицій, що найбільш повно реалізується у творчості Генрі Перселла. Його музика демонструє органічне поєднання інтонаційної стриманості англійської лютневої пісні з гармонічною складністю та афективною виразністю барокової монодії.

Ключові слова: сольна пісня, англійська музика XVII століття, *lute song*, барокова музика, монодія, Генрі Перселл, вокальна музика, історія музики, музичний стиль, музична виразність, камерна музика.

Feng Zhihao, Applicant at the Department of Music History and Musical Ethnography of the Odesa National A. V. Nezhdanova Academy of Music

Genre transformation of the secular solo song in seventeenth-century England in the context of baroque musical and aesthetic principles

The aim of the study is to identify the patterns of genesis and subsequent development of the solo secular song in English music of the 17th century, as well as to conceptualize this genre as a coherent historical and stylistic phenomenon formed through the interaction of national tradition and leading European artistic trends. **The methodological framework** of the research is based on a comprehensive interdisciplinary approach that combines historical-stylistic, systemic, and musicological analytical methods. **The scientific novelty** of the study lies in the integrated interpretation of the solo secular song in 17th-century English music as an independent genre with its own historical dynamics and system of expressive means. The study clarifies the role of the lute song as the genetic foundation of the English vocal tradition and substantiates the significance of European influences, particularly Italian monody and the French court song, in the process of its transformation.

Conclusions. The conducted analysis allows us to consider the genesis and development of the solo secular song in 17th-century English music as a complex, multi-level process determined by the interaction of historical-cultural, stylistic, and psychological factors. The formation of this genre occurs at the intersection of the Renaissance polyphonic tradition and emerging Baroque tendencies associated with the establishment of a monodic type of musical thinking oriented toward the individualization of musical expression. In this context, the solo song appears as a specific form of artistic communication reflecting the general tendency of the era toward the exploration of the inner world of the individual and their emotional experience. A special role in the formation of the genre is played by the synthesis of national and European traditions, most fully realized in the works of Henry Purcell. His music demonstrates an organic combination of the restrained intonational character of the English lute song with the harmonic complexity and affective expressiveness of Baroque monody.

Key words: solo song, English music of the 17th century, lute song, Baroque music, monody, Henry Purcell, vocal music, music history, musical style, musical expressiveness, chamber music.

Актуальність теми дослідження генезису та розвитку сольної світської пісні в англійській музиці XVII століття зумовлена зростаючим інтересом сучасного музикознавства до проблем історичної еволюції вокальних жанрів у контексті міжкультурних взаємодій та трансформації художнього мислення. У цьому аспекті англійська сольна пісня постає як унікальний феномен, що сформувався на перетині ренесансної традиції та барокових новацій, відображаючи складні процеси переходу від поліфонічного до монодійного типу музичного мислення.

Попри значну увагу до європейської музики XVII століття, англійська вокальна традиція, зокрема сольна світська пісня, залишається недостатньо висвітленою в системі сучасних наукових досліджень. Більшість праць зосереджена на загальних питаннях барокової стилістики або на творчості окремих композиторів, тоді як цілісний аналіз жанру як самостійного історико-стильового явища зустрічається порівняно рідко. Це зумовлює необхідність комплексного дослідження, спрямованого на виявлення закономірностей його формування та розвитку. Особливої актуальності набуває проблема взаємодії національних і загальноєвропейських стильових тенденцій. Англійська сольна пісня XVII століття формувалася під впливом італійської монодії та французької вокальної культури, водночас зберігаючи власну естетичну специфіку, що проявляється у стриманості виразних засобів, підвищеній увазі до поетичного тексту та камерному характері музичного висловлювання. Дослідження цих процесів дозволяє глибше зрозуміти механізми культурної інтеграції та трансформації музичних традицій.

Не менш важливим є звернення до психологічного аспекту жанру, пов'язаного з індивідуалізацією музичного висловлювання та розвитком афективної виразності. У цьому контексті сольна пісня виступає як форма художньої комунікації, що відображає зміни у сприйнятті музики та ролі виконавця. Крім того, актуальність дослідження зумовлена необхідністю переосмислення місця англійської музики в загальноєвропейському історико-культурному процесі. Аналіз розвитку сольної світської пісні дозволяє уточнити її внесок у становлення барокової естетики та формування нових принципів музичної виразності, що зберігають значення для сучасної виконавської практики та музичної педагогіки. Таким чином, дослідження генезису та еволюції сольної світської пісні в англійській музиці XVII століття є актуальним як з теоретичної, так і з практичної точки зору, оскільки сприяє поглибленню знань про історичні процеси розвитку музичного мистецтва та розширює уявлення про специфіку вокальної культури ранньомодерної Європи.

Метою дослідження є виявлення закономірностей генезису та подальшого розвитку сольної світської пісні в англій-

ській музиці XVII століття, а також осмислення цього жанру як цілісного історико-стильового феномену, що сформувався в умовах взаємодії національної традиції та провідних європейських художніх тенденцій. **Методологічну основу дослідження** становить комплексний міждисциплінарний підхід, що поєднує історико-стильовий, системний та музикознавчий аналітичний методи аналізу.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному осмисленні сольної світської пісні в англійській музиці XVII століття як самостійного жанрового явища, що має власну історичну динаміку та систему виразових засобів. У роботі уточнюється роль жанру *lute song* як генетичної основи англійської вокальної традиції та обґрунтовується значення європейських впливів, зокрема італійської монодії та французької придворної пісні, у процесі її трансформації.

Виклад основного матеріалу. Формування сольної світської пісні в англійській музиці кінця XVI – початку XVII століття слід розглядати як результат глибинних трансформацій художнього мислення, зумовлених зміною культурної парадигми ранньомодерної доби. У цей період відбувається поступове утвердження гуманістичної моделі світосприйняття, у центрі якої опиняється індивідуальний досвід людини, її емоційна сфера та внутрішній світ. Це спричиняє переорієнтацію музичного мистецтва з колективно-структурних форм організації звучання, характерних для ренесансної поліфонії, на індивідуалізовані форми музичного висловлювання, де домінуючу роль відіграє сольний голос.

З музикознавчої точки зору цей процес пов'язаний із поступовою зміною типу музичного мислення – від поліфонічного до гомофонно-гармонічного. Якщо в поліфонії смислова функція розподіляється між кількома рівноправними голосами, то в новій системі організації музичної тканини провідне значення набуває мелодична лінія, яка концентрує основне емоційно-семантичне навантаження. Відповідно акомпанемент починає виконувати не самостійну поліфонічну функцію, а підтримуючу й структуроутворюючу роль, формуючи гармонічний каркас композиції. Така трансформація безпосе-

редньо пов'язана з новими принципами музичного сприйняття, що передбачають зосередження уваги на виразності інтонації, декламаційності та афективному змісті музики [2].

У цьому контексті особливого значення набуває розвиток камерного музикування, що формується як специфічна соціокультурна практика. Поширення домашнього виконання музики сприяє утвердженню жанрів, орієнтованих на невелику аудиторію та інтимний характер сприйняття. Сольна пісня, таким чином, постає не лише як художня форма, але і як спосіб комунікації, у якому музика функціонує як засіб передачі індивідуалізованих емоційних станів.

Генетичною основою цього процесу виступає жанр *lute song* (*ayre*), що сформувався на межі XVI–XVII століть і визначив подальшу еволюцію англійської вокальної традиції. Його структурна модель – сольний голос у супроводі лютні – репрезентує принципово новий тип взаємодії вокального та інструментального начал. Лютня, зберігаючи здатність до поліфонічного мислення, водночас виконує функцію гармонічної опори, що забезпечує стабільність музичної структури та підкреслює виразність вокальної лінії. У творчості Дж. Дауленда цей жанр набуває високого ступеня художньої завершеності, що проявляється у витонченій інтонаційній організації та схильності до афективної деталізації. Його музика характеризується поєднанням модальної гармонії з елементами ранньотонального мислення, що створює особливу напруженість між стабільністю та варіативністю звукової тканини. Водночас у творах Томаса Кемпіона посилюється роль поетичного тексту як структурного чинника музичної форми. Декламаційний принцип організації мелодії забезпечує максимальну відповідність музичної інтонації ритміко-синтаксичній структурі слова, що свідчить про зростання значення вербального компонента в музичному мисленні. Таким чином, *lute song* постає як перехідний жанр, у якому поєднуються риси ренесансної поліфонії та нові барокові тенденції. Його еволюція відображає процес поступової індивідуалізації музичного висловлювання, що супроводжується зміною функцій голосу та акомпанементу, а також переосмисленням взаємодії музики й

тексту. Саме в межах цього жанру формуються передумови для подальшого розвитку сольної світської пісні як самостійного явища англійської музичної культури XVII століття.

Інтеграція італійської монодії в англійську музичну практику XVII століття стала не просто одним із зовнішніх впливів, а фундаментальним чинником, що визначив напрям еволюції сольної світської пісні на всіх рівнях її організації. Цей процес зумовив глибоку трансформацію інтонаційної, гармонічної та фактурної структури жанру, що, своєю чергою, було пов'язано із загальною зміною художньої парадигми раннього бароко. Якщо в пізньоренесансній традиції музичне мислення було зорієнтоване на поліфонічну модель, у якій смислова функція розподілялася між рівноправними голосами, то в умовах утвердження *stile nuovo* формується нова ієрархічна система. У ній провідне значення набуває сольний голос, що концентрує основне емоційно-смислове навантаження, тоді як інші елементи музичної тканини підпорядковуються його виразній функції. Як зазначає Т. Картер, виникнення монодії було пов'язане не лише з технічними новаціями, але й із принципово новим розумінням ролі музики як засобу передачі афектів і психологічних станів, що наближує її до мовленнєвої інтонації [1].

У контексті англійської музичної культури цей процес набуває специфічного характеру, оскільки нові принципи не витісняють повністю попередню традицію, а інтегруються з нею, формуючи своєрідний синтетичний тип жанрової організації. Англійська сольна пісня середини XVII століття постає як результат взаємодії монодійного мислення з традицією *lute song*, що зберігає орієнтацію на камерність, інтонаційну стриманість і тісний зв'язок із поетичним текстом. У цьому аспекті відбувається складний процес адаптації італійських принципів до національного стилю, що проявляється у поєднанні декламаційної свободи з метричною врівноваженістю та чіткою структурною організацією. Як підкреслює Дж. Рінк, музичне мислення цього періоду характеризується зростанням ролі індивідуалізованого виконавського висловлювання, що передбачає новий тип взаємодії між текстом, мелодією та інтерпретацією [6]. Таким чином,

англійська традиція не лише засвоює європейські новації, але й трансформує їх відповідно до власних естетичних пріоритетів.

Особливого значення набуває трансформація гармонічного мислення, яка відображає перехід від модальної системи до функціонально орієнтованої тональності. Використання генерал-басу стає не лише технічним засобом акомпанементу, але й основою нової логіки музичного розвитку, у якій гармонічні зв'язки визначають напрям інтонаційного руху та структурну організацію твору. Вертикальний принцип мислення, що формується в цей період, передбачає підпорядкування мелодії гармонічному контексту, водночас не обмежуючи її виразних можливостей. Навпаки, саме гармонічна основа створює умови для розгортання інтонаційної варіативності та афективної деталізації. Як зазначають А. Леманн, Дж. Слобода та Р. Вуді, сприйняття музики цього типу пов'язане з інтеграцією когнітивних і емоційних процесів, що забезпечує цілісність художнього образу [5]. У цьому контексті гармонія виступає не лише структурним, але й семантичним чинником, що безпосередньо впливає на формування музичного змісту.

Найбільш яскраве втілення зазначених тенденцій спостерігається у творчості Генрі Перселла, де принципи монодійного мислення досягають високого ступеня художньої узагальненості. Аналіз його пісні “Music for a While” дозволяє виявити характерну для барокової естетики взаємодію стабільності та варіативності. Остинатний бас, що лежить в основі композиції, виконує функцію структурного центру, забезпечуючи гармонічну єдність і циклічність форми. Водночас вокальна мелодія розгортається як варіативна інтонаційна структура, що постійно змінюється відповідно до текстового змісту. Гармонічні відхилення, використання хроматизму та дисонансних співзвуч створюють ефект напруження, який розв'язується в каденційних структурах, формуючи динаміку афективного розвитку. Як зазначає П. Холман, творчість Перселла демонструє унікальне поєднання національної традиції з європейськими бароковими тенденціями, що забезпечує її виняткову художню цінність [3].

Паралельно з гармонічними змінами відбувається істотна еволюція фактури, що набуває більшої прозорості та функціональної диференційованості. Вокальна лінія чітко виділяється як головний носій смислу, тоді як акомпанемент, попри свою підпорядкованість, активно бере участь у формуванні музичного образу. Це проявляється у використанні характерних ритмічних фігур, гармонічних послідовностей і текстурних прийомів, що підсилюють емоційний зміст композиції. Таким чином, акомпанемент перестає бути нейтральним фоном і перетворюється на повноцінний елемент музичної драматургії. Як підкреслює Е. Кларк, музичне сприйняття в цей період орієнтується на взаємодію інтонаційного, ритмічного та гармонічного рівнів, що формує комплексну систему художньої виразності [2].

Узагальнюючи зазначене, можна стверджувати, що вплив італійської монодії та барокових тенденцій спричинив глибинну перебудову англійської сольної світської пісні як цілісного жанрового явища. Перехід до гомофонно-гармонічного мислення, функціоналізація гармонії, індивідуалізація вокальної мелодії та ускладнення фактурної організації сформували новий тип музичної структури, у якому всі елементи підпорядковані єдиній виразній меті. У цьому контексті англійська сольна пісня XVII століття постає як важливий етап у розвитку європейської музичної культури, що відображає процес становлення барокової естетики та нових принципів музичної комунікації, заснованих на взаємодії індивідуального вираження та структурної організації музичного матеріалу.

Творчість Генрі Перселла становить кульмінаційний етап розвитку англійської сольної світської пісні XVII століття, у якому відбувається органічний синтез національної традиції та провідних європейських стильових тенденцій барокової доби. У його вокальних композиціях формується завершена модель жанру, що поєднує інтонаційну виразність монодії, гармонічну складність і риторично організовану музичну драматургію. Цей синтез не має характеру механічного запозичення: навпаки, він виявляє глибинну адаптацію італійських та французьких впливів до специфіки англійської музичної мови, що зберігає зв'язок

із традицією *lute song* та орієнтацію на інтимно-камерний тип висловлювання [3].

З музикознавчої точки зору особливо показовою є гармонічна мова Перселла, яка демонструє перехід від модально-орієнтованого мислення до розвиненої тональної організації. У його піснях функціональні гармонічні зв'язки поєднуються з хроматичними відхиленнями та нестійкими співзвуччями, що створюють ефект постійної напруги. Наприклад, у композиції “*Dido’s Lament*” гармонічний розвиток будується на спадному хроматичному басі (*ground bass*), який визначає драматургію твору, поступово посилюючи трагічний афект. Вокальна мелодія, що розгортається над цим басом, характеризується широкими інтервальними стрибками, затриманнями та інтонаційними зсувами, які підкреслюють експресивний зміст тексту. Як зазначає Е. Кларк, подібна організація музичного матеріалу забезпечує безпосередній зв'язок між структурою музики та її афективним сприйняттям [2].

Не менш важливою є риторична організація музичної мови Перселла, що відповідає бароковій концепції музики як «мови афектів». Його вокальні твори демонструють тісну взаємодію музики і слова, де інтонаційні, ритмічні та гармонічні засоби підпорядковуються завданню максимально точної передачі текстового змісту. У цьому аспекті можна говорити про формування особливого типу музичної декламації, що поєднує спів і мовлення, наближаючи вокальну мелодику до природної інтонації мови. Як підкреслює Дж. Рінк, подібна інтерпретація музичного тексту пов'язана з новим розумінням виконавства як процесу активного смислотворення [6]. У цілому творчість Перселла демонструє високий ступінь психологізації музичного висловлювання. Його пісні не лише відтворюють зовнішні емоційні стани, але й передають внутрішню динаміку переживання, що досягається через взаємодію гармонічних напружень, мелодичної варіативності та фактурної диференціації. У цьому контексті музика виступає як складна система знаків, здатна моделювати психологічні процеси, що відповідає сучасним уявленням про музичну комунікацію як інтеграцію когнітивного та емоційного рівнів [5].

Розглядаючи сольну світську пісню в ширшому соціокультурному контексті, слід підкреслити її функцію як засобу комунікації та самовираження, що відображає глибинні зміни в структурі англійського суспільства XVII століття. Зростання ролі приватного життя, формування нових форм соціальної взаємодії та розвиток міської культури сприяють утвердженню камерних жанрів, орієнтованих на індивідуальне сприйняття. У цьому аспекті сольна пісня виступає як форма інтимної художньої комунікації, що забезпечує передачу особистісного досвіду в умовах обмеженого виконавського простору.

Поширення жанру в міському середовищі сприяє його демократизації та стилістичній диференціації. Вокальні композиції виходять за межі придворного контексту, набуваючи нових функцій у системі побутового музикування. Це зумовлює розширення тематичного кола, варіативність інтонаційних моделей та гнучкість жанрових форм. Як зазначають сучасні дослідники, розвиток ансамблевої та камерної музики в цей період пов'язаний із зростанням ролі міжособистісної взаємодії як основи музичного процесу [4]. Таким чином, творчість Генрі Перселла не лише підсумовує попередній розвиток англійської сольної пісні, але й визначає подальші перспективи її еволюції, демонструючи можливість синтезу різних стильових моделей у межах єдиного жанрового простору. У поєднанні з соціокультурними чинниками це дозволяє розглядати сольну світську пісню як складне багаторівневе явище, у якому взаємодіють художні, психологічні та комунікативні аспекти музичної діяльності.

У другій половині XVII століття розвиток англійської сольної світської пісні відбувається у тісній взаємодії з театральною музикою, що істотно розширює її функціональні та виразні можливості. Інтеграція вокальних номерів у структуру *semi-opera* зумовлює зміну жанрового статусу пісні: вона перестає бути виключно камерною формою інтимного музикування і набуває рис сценічної драматичної дії. У цьому контексті сольна пісня починає виконувати не лише естетичну, але й драматургічну функцію, стаючи засобом розкриття характеру персонажа, його емоційного стану та внутрішньої динаміки переживань.

Цей процес пов'язаний із переосмисленням інтонаційної та формальної організації вокального матеріалу. Якщо в ранніх формах сольної пісні домінувала строфічність і відносна інтонаційна стабільність, то в умовах театрального контексту зростає роль наскрізного розвитку, варіативності та контрастності. Мелодика набуває більшої пластичності, що дозволяє їй реагувати на зміни драматичної ситуації, тоді як ритмічна організація стає гнучкішою, наближаючись до мовленнєвої інтонації. У вокальних номерах Генрі Перселла, зокрема в *semi-opera* «King Arthur» або «The Fairy Queen», спостерігається тісний зв'язок між музичною формою і сценічною дією, де кожен музичний елемент підпорядковується загальній драматургічній логіці.

Особливого значення набуває взаємодія вокальної лінії з оркестровим або інструментальним супроводом, який у театральному контексті виходить за межі функції гармонічної підтримки. Акомпанемент починає активно брати участь у створенні сценічного образу, використовуючи темброві, ритмічні та гармонічні засоби для підсилення емоційного ефекту. Таким чином формується новий тип фактурної організації, у якому вокальна і інструментальна складові утворюють єдину драматургічну систему. У цьому зв'язку англійська сольна пісня виявляє спорідненість із загальноєвропейськими процесами розвитку музичного театру, зокрема з італійською оперною традицією та французькою *tragédie lyrique*. Однак її специфіка полягає у збереженні камерної інтонаційної культури та більш стриманого характеру експресії. Якщо італійська опера орієнтується на віртуозність і афективну контрастність, то англійська традиція тяжіє до більш інтегрованого типу музично-драматичного висловлювання, у якому важливу роль відіграє текстова декламація та інтонаційна точність. Французька музична драма, у свою чергу, впливає на розвиток танцювальних і хорових елементів, однак в англійській *semi-opera* вони поєднуються з сольними номерами, зберігаючи їхню автономність.

Порівняльний аналіз дозволяє виявити, що англійська сольна пісня займає проміжне положення між італійською монодією та французькою театральною традицією, поєднуючи елементи обох систем. З одного боку, вона успадковує принцип доміну-

вання вокальної мелодії та орієнтацію на афективну виразність, характерні для італійської музики; з іншого – інтегрує драматургічні принципи французького театру, пов'язані з організацією сценічної дії та роллю музики в ній. Це поєднання визначає її унікальність як жанрового явища та забезпечує гнучкість її функціонування в різних художніх контекстах. Таким чином, взаємодія з театральною музикою стала важливим етапом еволюції англійської сольної світської пісні, сприяючи її виходу за межі камерного жанру та формуванню нових принципів музичної драматургії. У поєднанні з впливами європейських традицій це зумовило виникнення складної синтетичної моделі, у якій сольна пісня виступає як багатофункціональний елемент музично-театральної системи, здатний поєднувати інтимну виразність із драматичною напруженістю сценічного мистецтва.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє розглядати генезис і розвиток сольної світської пісні в англійській музиці XVII століття як складний багаторівневий процес, зумовлений взаємодією історико-культурних, стильових і психологічних чинників. Формування цього жанру відбувається на перетині ренесансної поліфонічної традиції та нових барокових тенденцій, пов'язаних із утвердженням монодійного типу мислення, орієнтованого на індивідуалізацію музичного висловлювання. У цьому контексті сольна пісня постає як специфічна форма художньої комунікації, що відображає загальну спрямованість епохи на осмислення внутрішнього світу людини та її емоційного досвіду.

Особливу роль у становленні жанру відіграє синтез національних і європейських традицій, що найбільш повно реалізується у творчості Генрі Перселла. Його музика демонструє органічне поєднання інтонаційної стриманості англійської лютневої пісні з гармонічною складністю та афективною виразністю барокової монодії. У цьому синтезі формується новий тип музичного мислення, у якому гармонія, мелодія та ритм взаємодіють як рівноправні елементи єдиної виразної системи. Вокальна мелодія набуває статусу головного носія змісту, тоді як акомпанемент виконує не лише підтримуючу, але й активну семантичну функцію, формуючи драматургію твору.

Важливим результатом еволюції жанру є також зміна принципів фактурної організації, що проявляється у переході до прозорої гомофонно-гармонічної структури з чітко вираженою ієрархією компонентів. Це забезпечує можливість більш точного інтонування тексту та підсилює зв'язок між музикою і словом, що відповідає бароковій концепції музики як «мови афектів». У цьому аспекті сольна пісня виступає не лише як музичний, але й як семіотичний феномен, у якому відбувається взаємодія звукових і вербальних структур.

Інтеграція сольної пісні в театральні жанри, зокрема *semi-opera*, відкриває новий етап її розвитку, пов'язаний із розширенням функціональних можливостей і зростанням ролі драматургії. У театральному контексті пісня набуває здатності виконувати характеристичні та емоційно-експресивні функції, стаючи важливим елементом сценічної дії. Це сприяє ускладненню її інтонаційної структури, розвитку варіативності та посиленню взаємодії з інструментальним супроводом. Порівняльний аналіз з європейськими традиціями дозволяє визначити специфіку англійської моделі сольної пісні, яка поєднує риси італійської монодії та французької театральної музики, зберігаючи при цьому власну стилістичну ідентичність. На відміну від італійської опери, орієнтованої на віртуозність і контрастність афектів, англійська традиція тяжіє до більш інтегрованого і психологічно заглибленого типу висловлювання, що базується на тісному зв'язку музики і слова. Не менш важливим є соціокультурний аспект функціонування жанру, який відображає процеси індивідуалізації та розвитку приватної сфери в англійському суспільстві XVII століття. Сольна пісня стає засобом особистісного самовираження, що сприяє її поширенню в міському середовищі та формуванню різноманітних стильових моделей. У цьому контексті вона виступає як форма культурної комунікації, що поєднує естетичну, соціальну та психологічну функції.

Отже, сольна світська пісня в англійській музиці XVII століття постає як складне інтегративне явище, у якому взаємодіють національні традиції, європейські стильові впливи та соціокультурні фактори. Її розвиток відображає загальні закономірності

переходу від ренесансної до барокової естетики, водночас виявляючи специфічні риси англійської музичної культури. Це дозволяє розглядати даний жанр не лише як історичний феномен, але і як важливий етап у формуванні сучасних уявлень про музичну виразність, комунікацію та взаємодію музики і слова.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Carter T. Music in Late Renaissance and Early Baroque Italy. London: Batsford, 1992. 240 p.
2. Clarke E. Ways of Listening: An Ecological Approach to the Perception of Musical Meaning. Oxford: Oxford University Press, 2005. 246 p.
3. Holman P. Henry Purcell. Oxford: Oxford University Press, 1994. 250 p.
4. Keller P. E. Ensemble performance: interpersonal alignment of musical expression. *Expressiveness in Music Performance: Empirical Approaches Across Styles and Cultures*. Oxford: Oxford University Press, 2014. P. 260–282.
5. Lehmann A. C., Sloboda J. A., Woody, R. H. Psychology for Musicians: Understanding and Acquiring the Skills. Oxford: Oxford University Press, 2007. 268 p.
6. Rink J. Musical Performance: A Guide to Understanding. Cambridge: Cambridge University Press, 2002. 266 p.

REFERENCES

1. Carter, T. (1992) Music in Late Renaissance and Early Baroque Italy. London: Batsford. [in English].
2. Clarke, E. (2005) Ways of Listening: An Ecological Approach to the Perception of Musical Meaning. Oxford: Oxford University Press. [in English].
3. Holman, P. (1994) Henry Purcell. Oxford: Oxford University Press. [in English].
4. Keller, P. E. (2014) Ensemble performance: interpersonal alignment of musical expression. In: *Expressiveness in Music Performance: Empirical Approaches Across Styles and Cultures*. Oxford: Oxford University Press. [in English].
5. Lehmann, A. C., Sloboda, J. A., Woody, R. H. (2007) Psychology for Musicians: Understanding and Acquiring the Skills. Oxford: Oxford University Press. [in English].
6. Rink, J. (2002) Musical Performance: A Guide to Understanding. Cambridge: Cambridge University Press. [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 12.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 13.05.2026